

השפעת דרך הצגת מילים מומצאות

וסלנג צבאי על מידת למידתן

מגישים: הילה כליף ואורן ליבוביץ'

סמינר בנושא שפה וזיכרון בהנחיית ד"ר חמוטל קריינר

מבוא:

שפה משקפת את עולמם של קבוצות שונות, דבר המתבטא בשוני הלשוני שקיים בין קבוצות חברתיות שונות. הסלנג מהווה תת-שפה אשר משמשת לצורכיהן של קבוצות המצויות בתוך חברה ועובר שינויים בהקשר לנסיבות החברתיות המשתנות. דבר המחייב למידה מתמדת של מילים חדשות, בארץ למשל תופעה זו בולטת במיוחד בתקופת הצבא. בניגוד למילים רגילות בשפה, מילות סלנג אינן מתקשרות למערכת החוקים של השפה. במחקר זה:

- ייבחנו דרכי למידה שונות לרכישת מילות סלנג בהשוואה למילים חדשות הגזורות לפי חוקי השפה העברית.
- ההשערה היא שלנבדקים יהיה קל יותר ללמוד את המילים המומצאות מאשר את מילות הסלנג, וכי למידה מתוך הקשר כמו ברכישת שפת אם תמצא כיעילה יותר מלמידה פורמלית.

שיטה:

56 סטודנטים לאחר שירות צבאי מלא הדוברים עברית כשפת האם השתתפו בשני תנאי הניסוי:

למידה פורמאלית – למידה מתוך הצגת המילים ופירושן

למידה מתוך הקשר – למידה המבוססת על הצגת המלה החדשה בהקשר של משפט מבהיר.

בשני תנאי הניסוי נדרשו המשתתפים ללמוד גם מילים מומצאות המבוססות על המורפולוגיה של השפה העברית וגם מילות סלנג צבאי, סה"כ כל משתתף נחשף ל 24 מילים בשני התנאים. למשתתפים הוקצו 10 דקות ללמידה, לאחר-מכן הוקרן סרטון ששימש כמטלת הסחה, ולאחריו חולק מבחן רב-ברירה לגבי 24 המילים החדשות. למשתתפים הוקצבו 15 דקות להשלמת המבחן.

תוצאות:

- בהתאם להשערה, למידת מילים מומצאות טובה יותר מלמידת מילות סלנג.
- בניגוד להשערה לנבדקים היה קל יותר ללמוד מילים מכל סוג בלמידה פורמלית מאשר בלמידה מקרית.
- למרות שנראה כי הקושי בלמידת מילות סלנג גדול יותר בלמידה מההקשר מאשר בלמידה פורמלית, מגמה זו אינה מובהקת.

דיון:

ניתן להציע מספר הסברים לתוצאה המפתיעה כי למידה פורמאלית יעילה יותר מלמידה מההקשר:

- סוג האוכלוסייה – במחקר השתתפו סטודנטים, שמעצם היותם סטודנטים מוכוונים ומיומנים יותר בלמידה פורמלית, ולכן ייתכן כי היה להם יתרון בסוג זה של למידה.
 - סוג החשיפה – הנבדקים במחקר נחשפו למילים פעם אחת בלבד, ייתכן שלמידה פורמלית יעילה יותר מלמידה מהקשר בחשיפה חד פעמית ואילו למידה מהקשר יעילה יותר בחשיפה מרובה.
- מחקר המשך יוכל לבדוק את השפעת סוג החשיפה והרלוונטיות שלו להבדלים בין למידה פורמלית ללמידה מהקשר.

